

کاربرگ درس ۱

نام و نام خانوادگی:

۱. جاهای خالی را کامل کنید.

نام نویسنده‌ی کتاب «آفریده‌های ساکت خدا» و مترجم آن است.

۲. این واژه‌ها را در جمله‌های زیر به کار ببرید.

شگفتی‌های - ساکت - صخره‌ها - عادت

الف) آفریده‌های خدا، همه جا هستند.

ب) به هر حال عالم، تماشاخانه‌ی آفرینش است.

ج) در کوهستان گاهی در بلندترین جای آن، از دل و سنگ‌ها چشمه‌ای روان است.

د) ما برخی از رفتارهای خودمان را از روی انجام می‌دهیم.

۳. در عبارت زیر، علائم نگارشی مناسب قرار دهید.

هیس () گوش بده () به آفریده‌های ساکت خدا گوش بده ()

۴. یک کلمه‌ی مناسب از داخل کمانک برای جای خالی هر جمله پیدا کرده و دورش خط بکشید.

الف) در مرحله‌ی دیدن یک تصویر باید به آن توجه کنید. (کلیات - جزئیات)

ب) برای درک اجزای تصویر فکر کنید. (ارتباط - انتقال)

۵. مترادف (هم‌معنی) کلمه‌های زیر را بنویسید.

سرشار (.....) درنگ (.....) آفرینش (.....)

سنگلاخ (.....) کردار (.....) می‌نگارد (.....)

۶. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(شب #.....) (می‌سازد #.....) (بزرگ‌تر #.....)

(خنده #.....) (خشک #.....) (دور #.....)

۷. هم‌خانواده‌ی کلمه‌های زیر را بنویسید. (برای هر کلمه دو مورد)

تفکر: ، آفریده:

۸. جدول زیر را با واژه‌های مناسب از متن همین درس پر کنید.

کلمه‌ای با نشانه‌ی «ص»	کلمه‌ای با نشانه‌ی «ع»	کلمه‌ای با نشانه‌ی «ق»	کلمه‌ای با نشانه‌ی «ط»
.....			

۹. مفرد واژه‌های زیر را بنویسید.

شگفتی‌ها: (.....) حوادث: (.....) ستارگان: (.....) درختان: (.....)

۱۰. جمله‌های زیر را با توجه به کلمه‌ی داخل کمانک تغییر داده و دوباره بنویسید.

الف) به آن‌جا نگاه می‌کردم که پرندگان زیبا را دیدم. (می‌کردند)

ب) با دقت در آفریده‌های خداوند می‌توانیم به مفهوم آفرینش، بهتر پی ببریم. (می‌توانم)

۱۱. عبارت‌های داده شده را یک بار در جمله‌ی خبری و یک بار در جمله‌ی عاطفی به کار ببرید.

● قطره‌های باران

جمله‌ی خبری:

جمله‌ی عاطفی:

● درّه‌های عمیق

جمله‌ی خبری:

جمله‌ی عاطفی:

۱. جاهای خالی را با کلمه‌های داده شده پر کنید.

تشکر سپاس‌گزار غرور پروانه‌ای

الف) گل لبخندی زد و گفت: «از گلبرگ‌هایم کن.»

ب) پروانه با شاخک‌هایش را بالا می‌گرفت و در دشت پرواز می‌کرد.

ج) در دشتی بزرگ و سرسبز، زندگی می‌کرد.

د) ناگهان زمین گفت: «باید از خورشید باشید.»

۲. در جاهای خالی، حروف ربط مناسب (ولی، چون، بعد) قرار دهید.

الف) دوستان من همه رفتند من همراه آن‌ها نرفتم.

ب) ابتدا مادرم از خانه بیرون رفت و خواهرم خارج شد.

ج) امشب باید زود بخوابم فردا صبح زود مسابقه دارم.

۳. جاهای خالی را با نشانه‌های (، . ؟ « » ؛) پر کنید.

سعدی شاعر بزرگ می‌فرماید یافتن هر گنجی همراه با رنج و زحمت است هر قدر که گنج

بزرگ‌تری را می‌خواهیم باید سختی‌های بیشتری را هم تحمل کنیم به نظر شما او درست می‌گوید

۴. در بیت زیر دو کلمه از نظر املایی درست نوشته نشده است؛ آن دو را پیدا کنید و در جای مناسب، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

بهر آفرید و بر و درختان و آدمی خورشید و ماه و انجم و لیل و نهار کرد (..... ،)

۵. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

درا (.....) بخشش (.....) شب (.....) روز (.....)

۶. مخالف (متضاد) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(تواند #.....) (بُستان #.....) (مرده #.....) (خواب #.....)

۷. جمله‌های زیر را با کلمه‌های داخل کمانک تغییر دهید و دوباره بنویسید.

الف) پدرم در شهر گردش می‌کند و بعد به شیراز می‌رود. (آن‌ها)

ب) در فکر بود که ناگهان از پله افتاد. (افتادم)

۸. بامرتب کردن کلمات زیر جمله بسازید.

یک سوار مردی بر الاغش رسید خرزه جالیز به

۹. صفت مناسب هر کلمه را از ستون «ب» پیدا و به آن وصل کنید. (یک مورد از ستون «ب» اضافی است.)

الف	ب
درختان ○	شجاع ○
بلبل ○	خوش آواز ○
سرباز ○	سرسبز ○
کوه ○	بلند ○
	شیرین ○

۱۰. پسوندهای مناسب هر کلمه را به خودش وصل کنید. (یک گزینه اضافی است.)

الف	ب
شاخ ○	ستان ○
مُرد ○	ه ○
لاله ○	زار ○
	سار ○

۱. کلمه‌ی مناسب جاهای خالی را از داخل کمانک انتخاب کرده و دورش خط بکشید.

(الف) ، کسی است که کوچه و خیابان را تمیز می‌کند. (جاروگر، رفتگر، رفتگار)

(ب) در قدیم قرار بود بیمارستانی در شهر ساخته شود. (روزگر، روزگار، عصرگاه)

۲. با کلمات داده شده، جاهای خالی را کامل کنید. (یک کلمه اضافی است.)

پرس‌وجو هوس دست‌بردار بازار شهر تگه‌های می‌افتاد

(الف) یکی گفت: «بهتر است بیمارستان نزدیک باشد.»

(ب) بزرگان شهر پس از تصمیم گرفتند نظر طبیب را بپرسند.

(ج) نکند طبیب بزرگ ما خوردن کباب کرده است.

(د) بگویید گوشت را بیاورند.

(ه) هر وقت کتاب تازه‌ای می‌دید نبود.

۳. از بین کلمه‌های زیر چهار واژه دارای غلط املائی است. شکل صحیح واژه‌ها را بنویسید.

کهن گرمابه‌ی شهر خلاصه تصمیم طبیب مسعله تعجب نمی‌گزشت حاضر تگه

(.....) (.....) (.....) (.....)

۴. هم‌معنی (مترادف) واژه‌های زیر را بنویسید.

طبیب (.....) فاسد (.....) زرگری (.....) شگفت‌زده (.....)

۵. مخالف (متضاد) واژه‌های زیر را بنویسید.

(بشناسد #.....) (انجام دهیم #.....) (سالم #.....) (معلوم #.....)

۶. هم‌خانواده‌ی کلمه‌های زیر را پیدا کنید و بنویسید.

خنده‌دار طب شگفتی‌ها طبابت شگفت‌انگیز لبخند

خنده: ؛ شگفت زده: ؛ طبیب: ؛

۷. هر یک از کلمه‌های زیر را با یکی از نشانه‌های جمع فارسی جمع ببندید و بنویسید.

نقطه + ← رسول + ←

بزرگ + ← کتاب + ←

۸. برای کلمه‌های زیر پسوند مناسب نوشته و معنی واژه‌های جدید را در مقابل آن بنویسید.

مس + ← یعنی: آموز + ← یعنی:

۹. هر دو کلمه را در یک جمله به کار ببرید.

الف) دانش ، خرد:

.....

ب) طبیب ، بیمارستان:

.....

۱۰. با مرتب کردن کلمه‌های درهم ریخته، جمله بسازید.

نزد طبیب بزرگان فراخواند شهر را خود

.....

۱۱. با کلمه‌های زیر جمله بسازید.

شرط‌های موفقیت:

دانایی و هوشیاری:

۱. در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید. (یک کلمه اضافی است).

دیگران پسندیده مراقبت بلاها غفلت

این ویژگی‌ها را در زندگی خود به کار بگیرید:

الف) اندوختن مال از راه و تلاش برای از آن.

ب) بخشش به

ج) محافظت از خود در برابر

۲. در متن زیر چهار واژه از نظر املايي درست نوشته نشده است؛ شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

هر که در این چند خسلت کاهلی بورزد، به مقصد نرسد و اگر مالی به دست آورد و در نگه‌داری آن قفلت ورزد زود تحي دست شود.

(.....) (.....) (.....) (.....)

۳. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

فروغ) (.....) پروردن) (.....) اسباب) (.....) موزی) (.....) فضیلت) (.....)

۴. مخالف (متضاد) واژه‌های زیر را بنویسید.

(تبی دست#) (.....) (دور#) (.....) (راحت#) (.....) (پسندیده#) (.....)

۵. مفرد کلمه‌های زیر را بنویسید.

حوادث) (.....) اسباب) (.....) علوم) (.....) خاطرات) (.....)

۶. هم‌خانواده‌ی کلمه‌های زیر را در سه گروه پیدا کنید و در جدول زیر بنویسید.

فاضل مقصود حفظ حاقظ افضل قاصد

(فضیلت:؛؛ مقصد:؛)

(محافظت:؛؛؛)

۷. جدول زیر را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

نشانه	ح	ض	ص	ذ	ث	غ
کلمه						

۸. از بین کلمه‌های زیر، صفت‌ها را پیدا کنید و دور آن‌ها خط بکشید.

حوادث خصلت راحت بزرگ نیک غفلت آخرت خوب

۹. هر یک از ضرب‌المثل‌های زیر چه معنی و مفهومی دارد؟

الف) آتش را با جاش بردن:

ب) دندان طمع را کردن:

ج) آب در هاون کوبیدن:

۱۰. معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را به زبان ساده‌تر بازنویسی کنید.

الف) هر که در این چند خصلت کاهلی بورزد، به مقصد نرسد.

ب) هر که در اندوختن مال دنیا فقط برای خود تلاش کند، در ردیف چارپایان است.

۱۱. با توجه به داستان «بازرگان و پسران»، جدول زیر را کامل کنید.

نام داستان	
شخصیت‌ها	
مکان داستان	
زمان رخداد	
پیام داستان	
نام کتابی که از آن نقل شده	

۱. از بین کلمه‌های زیر، واژه‌های مناسب جاهای خالی را پیدا کنید و بنویسید. (۲ کلمه اضافه است).

من تو ما او شما آنها

الف) برای شادی کودکان تلاش می‌کنیم. (ب) دیروز به دیدن دوست قدیمی خود رفتند.

ج) و دوستانم به گردش علمی می‌رویم. (د) به کلاس بالاتر می‌روید.

۲. در جمله‌های زیر، غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

گفتا: «دویست باشد و اکنون ضیادتی است.»

«فردا که بر من و تو، وزد باد محرگان / آن‌گه شود پدید، که نامرد و مرد کیست» «ناسر خسرو»

(.....) (.....) (.....) (.....)

۳. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

مهرگان (.....) زیادتی (.....) بلند قامت (.....) کدوبن (.....)

۴. مخالف (متضاد) واژه‌های زیر را بنویسید.

(زیاد #) (بلند #) (قدیم #) (شلوغ #) (.....)

۵. جمع کلمه‌های زیر را بنویسید.

دانه (.....) گل (.....) طیب (.....) درخت (.....)

۶. برای هر کلمه، دو هم‌خانواده بنویسید.

هیجان‌انگیز: (.....) ، علاقه‌مند: (.....) ،

تحسین: (.....) ،

۷. کلمه‌های زیر را به ترتیب حروف الفبا بنویسید.

مهرگان چنار امپراتور گلدان علاقه انتظار

۸. در هر یک از عبارت‌های زیر چند جمله مشاهده می‌کنید؟

الف) مهربانی است که ما را به نگوئی و دانایی و به خود می‌کشاند. جمله

ب) دانش آموز کوشا، دوست‌داشتنی و مورد توجه همه است. جمله

ج) ای دوستان! بدانید ملتی که تلاش کند به موفقیت می‌رسد. جمله

د) می‌پرسم چون می‌اندیشم و می‌اندیشم چون کنجاوم، کنجاوم چون زنده هستم. جمله

۹. مفهوم و کاربرد مثل‌های زیر را بنویسید.

الف) نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود ←

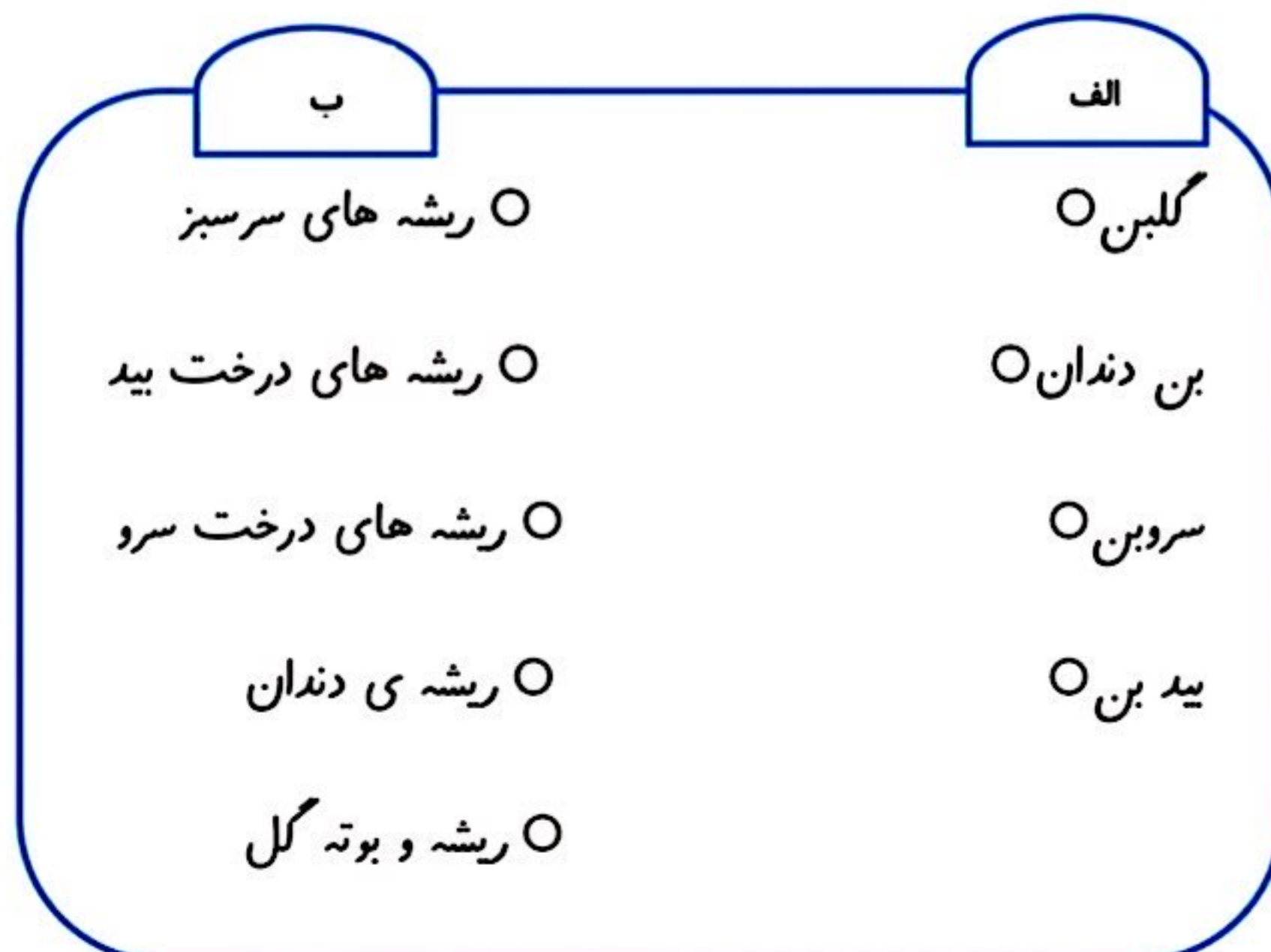
ب) بار کج به منزل نمی‌رسد ←

۱۰. هر یک از جمله‌های زیر را دوباره با توجه به کلمه‌های داخل کمانک بازنویسی کنید.

الف) ما در پارک هستیم (هستند)

ب) هفته‌ی گذشته دوستم را در کتابخانه دیدم (فردا)

۱۱. هر یک از عبارت‌های ستون «الف»، را به عبارت مرتبط با آن در ستون «ب»، وصل کنید. (یک مورد اضافی است).

۱. جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید.

(الف) «سرود ملی، نشان افتخار، و یک کشور است.

(ب) «زبان فارسی، باعث وحدت و ما و قدرتمندی ایران عزیز است.

۲. از این واژه‌ها در جمله‌های زیر استفاده کنید. (یک کلمه اضافه است.)

شادمانی می‌کردند بالا برد کردن آویز سینه‌اش ورزشگاه

(الف) قهرمان، دست‌های خود را (ب) و به احساسات مردمی که در بودند پاسخ داد.

(ج) گردن آویز طلا بر می‌درخشید. (د) حاضران و پیروزی او را تبریک می‌گفتند.

۳. حروف جافتاده از کلمه‌های زیر را بنویسید.

جاودانی غبرن یم با اندرون تقادات

۴. با علامت‌های (، ، ؟ ، !) بند زیر را کامل کنید.

به او گفتم بیا تا با هم بازی کنیم پرسید چه بازی گفتم بازی گرگم به هوا خندید و گفت من این بازی را بلد نیستم

۵. مترادف (هم‌معنی) کلمه‌های زیر را بنویسید.

اهتزاز (.....) حق‌باوران (.....) ضامن (.....) غبر

(.....) نسیم (.....) فر (.....) زر

(.....)

۶. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(گذشته #) (گرم #) (ارزشمند #)

(باارزش #) (موافق #) (پیروزی #)

۴. از میان کلمه‌های زیر، متضادها، مترادف‌ها و هم‌خانواده‌ها را پیدا کنید و در جدول صفحه‌ی بعد بنویسید.

تنبل شروع سست گرم حفظ جامعه کاتب محفوظ مجموع سیم مکتوب سرد
پایان نقره

مخالف	هم خانواده	مترادف
.....		
.....		

۹. در متن زیر چند جمله وجود دارد؟

«تصور کنید می خواهید حرف های بسیار مهم و ارزشمندی را در چند جمله بگویید، به خصوص اگر بخواهید آن ها را موزون و زیبا بگویید.»
(.....)

۳. جمله بسازید و کلمه های داده شده را در آن به کار ببرید.

الف) پیروزی - اعتقادات:

.....

ب) ضامن - فداکاری:

.....

۵. هر یک از عبارت های ستون «الف» را به عبارت مرتبط با آن در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد اضافی است).

الف	ب
○ غم	○ خواه
○ ستم	○ انگیز
○ وحشت	○ کار
○ آفرید	○ کار
	○ ناک

۱. کلمات داده شده را در جاهای مناسب آن قرار دهید. (یک کلمه اضافه است).

بی‌باکانه شجرت طلب تسلیم سپاهیان سایه افکند

الف) دلیران ایران نشدند و دلیرانه پیکار کردند. ب) آریو برزن به دشمنی حمله برد.

ج) اسکندر مردی و جنگجو بود. د) وقتی شب از نیمه گذشت، تاریکی بر همه جا

۲. حروف جافتاده، از کلمه‌های زیر را بنویسید.

معا... ره خفت و خوا... ی یرت آور... رق اندوه نوا... ی او... اع

۳. در متن زیر چهار غلط املائی وجود دارد. آن‌ها را پیدا کنید و در محل مشخص شده به شکل صحیح بنویسید.

اسکندر که مردی شجرت طلب و جنگجو بود، از سرزمین مغدونیه با لشکری انبوه به سوی کشور ما، ایران، هجوم آورد.

(.....) (.....) (.....) (.....)

۴. هم‌معنی (مترادف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

باختر (.....) گراییدن (.....) سایه افکند (.....)
گلگون (.....) چیرگی (.....)

۵. متضاد (مخالف) کلمه‌های زیر را بنویسید.

(آخرین #.....) (صلح #.....) (خفت #.....)
(ترسو #.....) (می‌شود #.....)

۶. دو هم‌خانواده برای کلمه‌های زیر بنویسید.

گذرگاه: (.....) ، شکوه: (.....) ،

۷. در متن زیر صفت‌ها را پیدا کنید و در جای خود بنویسید.

سپیدار گفت: «من سرسبزترین سپیدار این دشت هستم. زیر پایم چشمه‌ی زلال است و بالای سرم آسمان آبی. خیلی از پرنده‌ها آرزو دارند که روی شاخه‌های من لانه بسازند.»

(.....) (.....) (.....)

۸. در هر گروه یک کلمه با بقیه متفاوت است، آن را پیدا کنید و جدا بنویسید.

تصویر ، تصوّر ، متصوّر ، صدور	مانع ، منافع ، منع ، مانعت	صلح ، صلاح ، سلاح ، صالح
.....		

۹. جدول زیر را کامل کنید.

جمع		اوقات		همراهان	
مفرد	شاعر		بیگانه		وضع

۱۰. معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید.

خدادوست: زردوست:

میهن دوست: ورزش دوست:

۱۱. واژه‌های به‌هم‌ریخته‌ی زیر را مرتب کنید و یک جمله بسازید.

دلاوران شگفت‌آور ایرانی نبرد بود بسیار

۱۲. هر دو کلمه را در یک جمله به کار ببرید.

● سهمگین - پیروزی:

● دوران - دوست‌داشتنی: